

Ujedinjeni
narodi

DP/DCP/

**Izvršni odbor Razvojnog programa
Ujedinjenih naroda, Populacijskog
fonda Ujedinjenih naroda i
Kancelarije Ujedinjenih naroda za
projektne usluge**

Distribucija: Generalna
(Datum)
Izvornik: engleski

Druga redovna sjednica 2020.
septembar 2020. godine, New York
Tačka **XX** okvirnog dnevnog reda
Programi za pojedinačne zemlje i povezana pitanja

Nacrt Programskog dokumenta za Bosnu i Hercegovinu (2021-2025)

Sadržaj

- I. Uloga UNDP-a u Okviru saradnje
- II. Programski prioriteti i partnerstva
- III. Upravljanje programom i rizicima
- IV. Monitoring i evaluacija

Prilozi

- A. Okvir rezultata i resursa
- B. Plan evaluacije sa uključenim troškovima

Prateća

- dokumentacija
- I. Tabela ciljeva kod mobilizacije resursa (RMT) ([SAMO ZA INTERNU UPOTREBU](#))
 - II. Profil kancelarije u Bosni i Hercegovini ([SAMO ZA INTERNU UPOTREBU](#))
 - III. Dijagram programske teorije promjene ([SAMO ZA INTERNU UPOTREBU](#))

I Uloga UNDP-a u Okviru saradnje

1. Bosna i Hercegovina, sa 3,5 miliona stanovnika, svrstava se među zemlje višeg srednjeg dohotka u jugoistočnoj Evropi. Gotovo 25 godina nakon završetka rata, političke elite i dalje **instrumentaliziraju etničke podjele, čime se potkopava prijedno potrebno društveno ozdravljenje i reforme**. Upravno uređenje utvrđeno Dejtonskim mirovnim sporazumom¹ je izuzetno složeno, obilježeno čestim institucionalnim zastojima i političkim nestabilnostima, koje opet kočice učinak javnog sektora, slabe povjerenje građana u vlasti i produbljuju socijalne podjele. Jedan takav primjer je četrnaest mjeseci koliko je bilo potrebno da se formira vlast na nivou Bosne i Hercegovine nakon Općih izbora 2018. godine. Imajući to u vidu, Bosna i Hercegovina je i dalje **fragilna država**².
2. **Pristupanje Evropskoj uniji** (EU) je jedan od rijetkih zajedničkih prioriteta za zemlju te i dalje predstavlja nadu za prijedno potrebne strukturne promjene. Međutim, reforme su bolno spore, a u Mišljenju o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvo u EU³ ističe se da je zemlja najslabije pripremljena u poređenju sa svojim susjedima na Zapadnom Balkanu.
3. U 2019. godini, **ekonomski rast** bilježi pad usljed sporijeg rasta u Evropi i nedostataka kod upravljanja, s tim da se očekuje njegov rast na 3,9 % do 2023. godine zahvaljujući prvenstveno potrošnji i javnim investicijama.⁴ **Stopa nezaposlenosti** je i dalje visoka sa 15,7%⁵, posebno među mladima (47,3%), ženama, osobama s invaliditetom i Romima. Žene imaju za trećinu⁶ manju vjerovatnoću da će učestvovati u radnoj snazi u odnosu na muškarce, što vrijedi za sve starosne grupe. Čak ni samo zaposlenje nije garancija socijalne inkluzije. Naime, 25,4% zaposlenih je izloženo riziku od siromaštva.⁷ Značajan dio populacije, posebno starije osobe i socijalno isključeni, žive na rubu egzistencije, dok se za oko 18,9 % procjenjuje da žive ispod linije siromaštva.⁸ Rodna neravnopravnost ostaje jedna od ključnih zabrinutosti. Izostanak ekonomskih prilika, u kombinaciji s neuspješnom upravom, nedostatkom vladavine prava i pravde te sigurnosti, kao i raširenom korupcijom, dovode do **masovnog egzodusa**. Naime, od 2013. godine, zemlju je napustilo 250.000 građana, od čega 100.000 samo u posljednje dvije godine⁹.
4. Ekonomija je daleko od granice konkurentnosti usljed niza strukturnih faktora, kao što su loša infrastruktura, slabo usvajanje tehnologija, niska inovacijska sposobnost, neadekvatne kvalifikacije radne snage, dok je istovremeno obilježena visokim ugljikovim i energetskim intenzitetom. **Bogati prirodni resursi su pod sve većim pritiskom ekonomije**, zajednice i ilegalne eksploatacije, što utječe na okoliš i kvalitetu života. Postepena degradacija prirodnih ekosistema predstavlja opasnost za održivi rast, povećava ranjivost zemlje na klimatske promjene i prijeti otpornost ljudi.
5. **Emisije ugljičnog dioksida** iznose 25.539 Mt CO₂, pri čemu su energetski sektor, poljoprivreda, industrijski procesi i otpad najveći izvor emisije CO₂. Visoka energetska neučinkovitost i intenzitet ugljika doprinose **najvećem zagađenju zraka u Evropi** što ima za posljedicu jednu od najviših prosječnih stopa smrtnosti zbog zagađenosti zraka u svijetu. Zemlja je i dalje izložena opasnostima od **prirodnih i katastrofa uzrokovanih ljudskim faktorom**, a posebno poplava. Još uvijek je minirano oko 2,1% teritorija, što pogađa više od pola miliona stanovnika, a tu je i 5.000 tona viškova vojne municije. I dalje je neučinkovita prevencija nezakonite trgovine oružjem na graničnim prijelazima u Bosni i Hercegovini.
6. U tom razvojnom kontekstu, UNDP je pouzdan razvojni partner i katalizator transformacije, s prisustvom u ruralnim područjima, općinama/gradovima, kantonima, entitetima sve do državnog nivoa, te **jedinstvenom ulogom „vertikalne veze“**. Prema nalazima nezavisne evaluacije programa u zemlji, „UNDP je uspio pomoći komunikaciju i saradnju između vlasti u zemlji. Navedeno je predstavljalo značajan doprinos za izrazito fragmentirano i politizirano upravno uređenje u Bosni i Hercegovini. UNDP svojim partnerima pruža

¹ Opći okvirni sporazum za mir u Bosni i Hercegovini, parafiran u Daytonu 21. novembra 1995. i potpisan u Parizu 14. decembra 1995. godine.

² Indeks krhkih država za 2019.

³ Analitički izvještaj, Mišljenje Evropske komisije o zahtjevu Bosne i Hercegovine za članstvom u EU, maj 2019. godine.

⁴ Svjetska banka, Izvještaj za Bosnu i Hercegovinu, 2019.

⁵ Anкета o radnoj snazi, 2019. godina, Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine

⁶ Ujedinjeni narodi. Dijagnostika u kontekstu SDG-a u Bosni i Hercegovini, 2019.

⁷ Obradović, N. i dr. (2019).

⁸ Izvještaj o humanom razvoju za 2019. godinu: Van okvira dohotka, prosjekā i današnjice: Nejednakosti u humanom razvoju u 21. vijeku; UNDP, 2019.

⁹ Migracije i odljev mozgova, Grupacija Svjetske banke, 2019.

uvjerljiv prijedlog vrijednosti, dok su vlasti pokazale spremnost na sufinansiranje i to često u značajnim iznosima“. Snažno pozicioniran kao akter kod politika i zagovaranja, UNDP je i faktor okupljanja te u samom središtu platformskog načina rada koji oplemenjuje šira partnerstva. UNDP je prepoznat kao istaknuti zagovornik napora vlasti u lokalizaciji Agende do 2030. godine, kao i prva adresa za partnere u privatnom sektoru, uz iskorištenje njihovog angažmana u provedbi Ciljeva održivog razvoja (*engl. SDG*).

7. U odgovoru na potrebe zemlje, **rad UNDP-a u prethodnom programskom sistemu donio je pozitivne promjene na nivou zemlje** u oblastima upravljanja, oporavka od poplava, ekonomskog rasta i zapošljavanja te prilagođavanje i ublažavanje klimatskih promjena. Uz ponudu u čijem su fokusu ljudi i učinkovit oporavak te sa sredstvima u iznosu od 74 miliona dolara od donatora i vlada, UNDP je pomogao da se zemlja vrati na put razvoja nakon razornih poplava 2014. godine.¹⁰ Snažan doprinos UNDP-a sistemu planiranja i upravljanja u zemlji trebao bi biti korišten kao okosnica politike za nacionalizaciju i lokalizaciju SDG-a, dodatno jačajući konvergenciju programa na lokalnom nivou.¹¹ UNDP je dao značajan doprinos institucionalizaciji energetske učinkovitosti u javnom sektoru i pozicionirao se u oblasti prilagođavanja i ublažavanja klimatskim promjenama.¹² U preporukama nezavisne evaluacije programa u Bosni i Hercegovini, navodi se „*zasluženo je dalje širenje u oblasti okoliša i energetskom sektoru, uključujući održavanje snažne pozicije UNDP-a u oblastima klimatskih promjena, upravljanja energijom i vodama, istovremeno iskorištavajući nove mogućnosti u pogledu otpada, biodiverziteta i upravljanja hemikalijama*“. Primjenjujući svoje interno kolektivno razmišljanje, UNDP je prepoznao digitalnu transformaciju, društvenu transformaciju i transformaciju upravljanja kao akcelerate razvoja.¹³ Novouspostavljeni *Accelerator Lab* jedna je od istaknutih prednosti za UNDP, jednako kao i moćan alat za inovativno i agilno djelovanje.
8. Kao dio **UN-ove porodice, UNDP je posvećen zajedničkom i učinkovitijem radu s različitim akterima** – javnim sektorom, civilnim društvom, privatnim sektorom i finansijskim institucijama, akademskom zajednicom, medijima i međunarodnom zajednicom te prihvata nove načine razmišljanja i djelovanja. Podrška UNDP-a u Okviru saradnje UN-a za održivi razvoj 2021-2025. godine obuhvata tri od pet ishoda u oblastima upravljanja s fokusom na ljude; održivi i inkluzivni rast i socijalna kohezija u okviru zajedničkog procesa pristupanja EU i postizanje Ciljeva održivog razvoja.

II. Programski prioriteti i partnerstva

9. Program ima za cilj postizanje **niza međusobno povezanih promjena** koje će ojačati institucionalne uslove i uslove na nivou zajednice za **održiv i raznovrstan ekonomski rast, sa benefitima koji se više i pravednije dijele**.
10. Ciljevi održivog razvoja se vjerovatno neće postići do 2030. godine bez brzih, sveprisutnih promjena i dubinskih inovacija. Tim UNDP-a se priprema za vodeću ulogu u njegovanju takvih mogućnosti te za pružanje podrške koja bi mogla ubrzati razvoj, na temelju prethodnog iskustva i širokog prisustva koje potpomaže njegovu integracijsku ulogu. UNDP će okupiti različite aktere i raditi kroz sektore i oblasti, učinkovito kombinirajući proces pristupanja EU i Agendu 2030.
11. Iako zemlja još nije usvojila strategiju razvoja na nivou cijele države, **strateški prioriteti izraženi su** (i) SDG-ovima i nacrtom Okvira SDG-a u Bosni i Hercegovini, sa svojim ciljevima za 2030. godinu; (ii) Zajedničke socioekonomske reforme (Reformska agenda II) koje su odgovor na Mišljenje i Analitički izvještaj Evropske komisije za 2019. godinu.
12. U skladu s pravicima utvrđenim u Strateškom planu UNDP-a (2018-2021) i domaćim prioritetima, program namjerava djelovati u oblastima **održivog razvoja, upravljanja u čijem fokusu su ljudi te socijalne kohezije**. Tim UNDP-a će osigurati izradu inovativnih intervencija koje teže transformaciji na sistemskom nivou. Rezultat toga je napredak zemlje

¹⁰ Pregled odgovora UNDP-a nakon poplava 2014. godine, Bosna i Hercegovina, 2016.

¹¹ Evaluacija Ishoda 5. iz Programskog dokumenta za Bosnu i Hercegovinu 2015-2019., novembar 2018.

¹² Nezavisna evaluacija programa u zemlji, 2020.

¹³ *Sensemaking Protocol Intelligence Report*, UNDP u Bosni i Hercegovini, 2019.

na njenom putu ka ulasku u EU i bolje usluge za građane, uživanje većih prilika i bolja kvaliteta života, zahvaljujući učinkovitijem, inkluzivnijem i anticipatornom upravljanju. Rast je održiviji i inkluzivniji, s postepenim prelaskom na cirkularnu ekonomiju, vještine i radna mjesta budućnosti. Društvo socijalne inkluzije, rodne osjetljivosti i slobode mišljenja doprinosi mirnom razvoju zemlje. Ljudi se osjećaju sigurno i bezbjedno. Zemlja dodatno jača svoju otpornost na klimatske promjene.

13. Kako bi podstakao **održivi rast**, UNDP će podržati i integrirati sektore za okoliš i ekonomski razvoj, u cilju veće koherencije. Program će podržati održivi ekonomski razvoj fokusiran na brzorastuće industrije, kao i turizam i poljoprivredu te ruralni razvoj; angažman privatnog sektora u promociji SDG-a; provođenja mjera u pravcu zelene i cirkularne ekonomije; te digitalizaciju ekonomije. Za podršku pristojnom zaposlenju, UNDP će pomoći poboljšanju poduzetničkih i vještina 21. vijeka, s naglaskom na mlade i žene. UNDP će dodatno podići nivo ambicije kada je riječ o klimatskim politikama i proširiti portfolio prilagođavanja i ublažavanja klimatskih promjena, s energetikom, vodoprivredom i upravljanjem rizicima od katastrofa kao temeljima rasta. UNDP će nastojati utrti put programskom radu u oblastima biodiverziteta, upravljanja hemikalijama i borbi protiv onečišćenja zraka. Paleta inovativnih eksperimenata iz *Accelerator Lab*-a će donijeti dodatna poboljšanja u ovoj oblasti, posebno vezano za rješavanje pitanja ugljičnog otiska i otpada od hrane. Ovaj prioritet UNDP-a proizlazi iz prvog rezultata Okvira saradnje UN-a u Bosni i Hercegovini i doprinosi Ciljevima održivog razvoja (SDG) 1, 2, 5, 8, 9, 10, 12, 13, 15.
14. Što se tiče **upravljanja s fokusom na ljude**, UNDP će podržati vlasti u integraciji Okvira SDG-a za Bosnu i Hercegovinu u strateške planske dokumente, kao i njegovu naknadnu provedbu, uključujući i nastojanja na lokalizaciji SDG-a i njihovo prevođenje u aktivnosti na nivou zajednica. UNDP će raditi na podršci finansiranju SDG-a. Predviđa se podrška sa postepenim okončanjem za dalje jačanje i usklađivanje sistema planiranja i upravljanja razvojem i jačanje njegove povezanosti s budžetom u cijeloj zemlji. Koristeći svoja prepoznatljiva rješenja za dobru upravu, UNDP će razviti portfolio lokalne uprave nove generacije, usmjeren na kvalitetno pružanje usluga, upravljanje lokalnim javnim finansijama, kao i na buduće gradove i održivi urbani razvoj. UNDP će podržati više nivoe vlasti u izradi i realizaciji politika, s naglaskom na digitalnu transformaciju, za koju se očekuje da će imati demokratizacijski učinak, ojačati socijalni ugovor i poboljšati učinkovitost djelovanja javne uprave. Sigurnost ljudi će staviti naglasak na završetak pomoći u rješavanju zaostataka iz rata, uz prelazak na odgovarajuće upravljanje sigurnošću, s namjerom povezivanja svih relevantnih sigurnosnih institucija u usklađeni sistem, posebno graničnih i struktura politika, te poboljšanje učinkovitosti i transparentnosti institucija za provođenje zakona kroz digitalizaciju sistema i usluga. Osim toga, program će podržati političko, ekonomsko i socijalno osnaživanje žena. UNDP će nastojati raditi s progresivnim vlastima koje podržavaju rast, kao i koristiti instrument evropskih integracija za ubrzanje politike ili izgradnju sistema upravljanja. Ovaj prioritet proizlazi iz Okvira saradnje UN-a, Ishod 4. i doprinosi SDG-ima 5, 10, 16.
15. **Socijalna kohezija** će također biti jedan od glavnih programskih prioriteta. UNDP će i dalje podržavati aktivne i inkluzivne zajednice i civilno društvo. Nastavlja se i sa primjenom pristupa ženama kao *pokretačima promjena* kako bi se osnažile žene da traže svoje mjesto u javnom životu i odlučivanju. Planira se korištenje društvenih inovacija i moderne tehnologije za jačanje solidarnosti i pomaganje u ublažavanju problema ekonomije njege i brige i nedostatka raspoloživog vremena. Da bi se pozabavio latentnim rizikom od sukoba i premostio socijalne podjele, UNDP će podržavati međukulturalni dijalog, izgradnju povjerenja i njegovanje kritičkog mišljenja, s fokusom na mlade ljude. Istražit ćemo različite pristupe za poticanje promjena u ponašanju i razmišljanju te ih učiniti sastavnim dijelom cjelokupnog programa radi većeg efekta. Ovaj prioritet proizlazi iz Ishoda 5. iz Okvira saradnje UN-a i doprinosi SDG-ima 5, 10, 16.
16. Program će proaktivno nastojati osigurati **sinergije unutar neksusa između održivog rasta – socijalne kohezije – dobrog upravljanja**, sa specifičnim poveznicama između rada u oblastima civilnog društva i upravljanja; ekonomskog razvoja – izgradnja povjerenja i razvoj turizma i biodiverziteta; ekonomski razvoj i klimatske promjene.

17. **Različita partnerstva** su u samom središtu provedbe programa. UNDP će proširiti svoju saradnju s zakonodavnim i izvršnim vlastima na svim nivoima, kao i nastojati diversificirati donatore i proširiti mrežu organizacija civilnog društva, medija, inovacijskih centara i tehnoloških parkova, u cilju snažnijih efekata realizacije programa. UNDP će se fokusirati na partnerstva s međunarodnim finansijskim institucijama i privatnim sektorom, posebno s aspekta povećanja finansiranja razvoja u realizaciji SDG-ova. Glavni partneri iz porodice UN-a uključuju UNEP, FAO, ILO, UNICEF, UN WOMEN, UNESCO, UN Habitat, UNFPA, IOM. Strateški partneri će također biti EU, Vlada Švedske, Agencija za razvojnu saradnju Italije, GIZ, Vlada Norveške, USAID, NATO, EUFOR, OSCE, Svjetska banka, Vlada Ujedinjenog Kraljevstva, Vlada Švicarske, organizacije za istraživanje i razvoj, univerziteti, Energetska zajednica, inovacijske organizacije i think-tankovi, dijaspora, inovacijski centri, tehnološki parkovi, *Climate KIC*.

III. Upravljanje programom i rizicima

18. Ovaj Programski dokument sadrži doprinos UNDP-a prioritetima u zemlji i služi kao osnovna jedinica odgovornosti prema Izvršnom odboru za usklađivanje rezultata i resurse dodijeljenih programu na nivou zemlje.
19. Program se provodi u cijeloj zemlji, kako je definirano Okvirom saradnje UN-a za period 2021-2025. Godišnji pregledi Okvira saradnje osiguravaju realizaciju podrške UNDP-a u skladu s očekivanjima vlasti u Bosni i Hercegovini.
20. Modaliteti provedbe usaglašavaju se s domaćim vlastima i biraju se ovisno o potrebama i projektnim okolnostima. Projekti podržani kroz vertikalne fondove, kao i prethodno odobreni projekti, koriste kombinaciju modaliteta direktne implementacije i implementacije preko domaćih partnera, za koje kancelarija u Bosni i Hercegovini u potpunosti posjeduje potrebne kapacitete i iskustvo. Uključivanje kancelarije u Bosni i Hercegovini u pružanje podrške za oba modaliteta predstavlja jednu od mjera ublažavanja upravljanja rizikom, s obzirom na složenost i specifičnosti upravnog uređenja zemlje. Pri korištenju modaliteta implementacije preko partnera ili uključivanja odgovornih strana u implementaciju, UNDP djeluje u skladu s politikom usklađenog pristupa novčanim transferima (HACT) za procjenu sposobnosti potencijalnih partnera u implementaciji za upravljanje resursima, uključujući izgradnju njihovih kapaciteta po širokom spektru projekata, oblasti finansija i nabavki i osiguravanje njihovog kvalitetnog učinka. HACT se koristi u koordinaciji s drugim agencijama UN-a kod upravljanja finansijskim rizicima.
21. Vlasti u Bosni i Hercegovini i UNDP usaglasili su se da pružanje usluga podrške od strane UNDP-a (za implementaciju preko partnera u zemlji), po potrebi, ne uključuje zasebno pismo sporazuma s vlastima.
22. Glavni eksterni rizici u provedbi programa tiču se političkih zastoja, kao kočnice reformama i ukupnom tempu razvoja. Zemlja se može suočiti sa značajnim nedostatkom talenta i radne snage usljed iseljavanja. Nepovoljni ekonomski i trgovinski trendovi, uključujući globalne recesijske strahove, mogu negativno utjecati na tekući račun i trgovinski balans. Postoje rizici od prirodnih opasnosti i nedovoljne pripremljenosti.

IV. Monitoring i evaluacija

23. UNDP radi na izradi novog okvira programskih rezultata u Bosni i Hercegovini za period 2021-2025. godine, kroz definiranje rezultata, indikatora, polaznih osnova, ciljeva i drugih relevantnih elemenata, u skladu sa Strateškim planom UNDP-a za 2018-2021. i Okvirom saradnje UN-a za period 2021-2025. godine.
24. Okvir za monitoring se prilagođava novom programu za period 2021-2025. kako bi se unaprijedila procjena doprinosa UNDP-a održivom razvoju u Bosni i Hercegovini. Predviđena je izrada višegodišnjeg plana strateških istraživanja i tematskih studija za usmjeravanje djelovanja UNDP-a i testiranje hipoteze teorije promjene koja je sadržana u osnovi programa.

25. Program razvija inovativne alate za prikupljanje i analizu podataka na nivou ishoda i rezultata programskog dokumenata za Bosnu i Hercegovinu. Planirana je i modernizacija postojećih alata za monitoring u cilju jednostavnijeg praćenja učinka kroz prikupljanje odgovarajućih i kredibilnih podataka i analiza te za izvještavanje o učinku i lekcijama, a kako bi se omogućilo učenje i podrška za odgovornost.
26. Kroz tim UN-a za upravljanje programom (PMT), UNDP pomaže prikupljanju podataka o indikatorima, u skladu s planom monitoringa i evaluacije iz Okvira saradnje UN-a. PMT priprema višegodišnji plan rada u saradnji s partnerima.
27. Evaluacije se provode u skladu s planom evaluacije, uključujući evaluaciju projekata, programa i rezultata kao i zajedničke evaluacije projekata UN-a i programa. Predviđa se provedba srednjoročnog pregleda programa u zemlji u cilju generiranja naučenih lekcija i preporuka za preostale godine provedbe programa. U saradnji s drugim agencijama Ujedinjenih naroda provodi se zajednička završna evaluacija Okvira saradnje UN-a za period 2021-2025. godine.
28. Za osiguranje učinkovite provedbe planova za monitoring i evaluaciju, najmanje 5% programskog budžeta za zemlju izdvaja se za aktivnosti monitoringa i evaluacije.
29. Planira se realizacija mjera za upravljanje znanjem, provođenje preporuka iz evaluacija i naučenih lekcija iz aktivnosti monitoringa u okviru programa, pripadajućih projekata i šire.
30. Ocjena i analiza kvalitete programiranja i implementacije provodi se u odnosu na standarde kvalitete UNDP-a za sve projekte i programe, uključujući monitoring i analizu planova upravljanja rizicima .

PRILOG A. OKVIR REZULTATA I RESURSA

PRIORITET ILI CILJ ZA BOSNU I HERCEGOVINU: Okvir SDG-a za Bosnu i Hercegovinu do 2030. Put pametnog rasta ¹⁴ Zajedničke socioekonomske reforme u Bosni i Hercegovini za period 2019-2022. Održiv i ubrzani ekonomski rast, povećana konkurentnost ekonomije i unaprijeđeno poslovno okruženje				
OKVIR SARADNJE (ILI NJEGOV EKVIVALENT) ISHOD KOJI UKLJUČUJE UNDP br. 1: Ishod 1. Do 2025. godine ljudi imaju koristi od otpornog, inkluzivnog i održivog rasta koji se osigurava konvergencijom ekonomskog razvoja i upravljanjem okolišem i kulturnim resursima.				
POVEZANI ISHOD IZ STRATEŠKOG PLANA: Ishod 1. Napredak kod iskorjenjivanja siromaštva u svim njegovim oblicima i dimenzijama, Ishod 2. Ubrzati strukturne transformacije za održivi razvoj				
INDIKATORI, POLAZNE VRIJEDNOSTI, CILJEVI ISHODA IZ OKVIRA SARADNJE	IZVORI PODATAKA I DINAMIKA NJHOVOG PRIKUPLJANJA TE ODGOVORNOSTI	INDIKATIVNI REZULTATI PROGRAMA ZA BOSNU I HERCEGOVINU <i>(uključujući indikatore, polazne vrijednosti, ciljeve)</i>	VODEĆI PARTNERI / PARTNERSTVA OKVIRI	PROCIJENJE NI TROŠKOVI PREMA POJEDINAČNOM CILJU (USD)
<p><u>Indikator:</u> Broj politika, finansijskih ili drugih poticajnih mjera odobrenih za promociju održive, zelene ekonomije i rasta i življenja s niskim udjelom ugljika. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 17¹⁵. <u>Cilj (2025.):</u> 25.</p> <p><u>Lokalizirani indikator SDG 15.1.2):</u> Udio područja važnih za biološku raznolikost kopnenih i slatkovodnih ekosistema koja su obuhvaćena zaštitom, prema tipu ekosistema (a. slatkovodni; b. kopneni) <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> a: 5,48%; b: 0. <u>Cilj (2025.):</u> a: 9,66%; b: 41,86%.</p> <p><u>Indikator:</u> Ukupne godišnje emisije CO₂ (u milionima metričkih tona) <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 25.539 Mt CO₂. <u>Cilj (2025.):</u> 23.000 Mt CO₂.</p> <p><u>Lokalizirani indikator SDG 11.6.2):</u> Zagađenost zraka/godišnji prosjek nivoa sitnih čestica (srednja vrijednost PM2.5 – mikrogrami po metru kubnom) <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 29,6 ug/m³. <u>Cilj (2025.):</u> 21 ug/m³.</p>	<p>Službeni izvještaji vlasti (godišnji). Programski izvještaji UN-a i UNDP-a i sistem upravljanja znanjem (godišnji).</p> <p>Integrirani alat za procjenu biodiverziteta, UNEP (godišnje). Izvještaj EU o napretku (godišnji). Izvještaji o provedbi Okvira SDG-a za Bosnu i Hercegovinu (godišnji).</p> <p>Doprinosi utvrđeni na nivou zemlje, Nacionalni energetske i klimatski plan i službeni izvještaji o njihovoj provedbi (godišnji). Programski izvještaji UNDP-a (godišnji).</p> <p>WHO podaci o praćenju zdravstvenog stanja globalno – Izloženost onečišćenju okoliša</p>	<p>Rezultat 1.1 Vlasti i zajednice imaju na raspolaganju kapacitete i alate za osiguravanje održivog upravljanja i zaštite prirodnih resursa. <u>Indikator 1.1a:</u> Stepen u kojem je biodiverzitet integrisan u strategije i ekonomske sektore (npr. poljoprivrede, turizam). (Ocjena: 4. Potpuno; 3. Djelimično; 2. Nezadovoljavajuće; 1. Nisu uključeni). <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 2. <u>Cilj (2025.):</u> 3. <u>Izvor, dinamika:</u> Službeni izvještaji relevantnih institucija (godišnje); službena dokumentacija iz EU-a o napretku po relevantnim sektorima (godišnje); Monitoring programa UNDP-a (dvogodišnji).</p> <p><u>Indikator 1.1b:</u> Broj lokacija kontaminiranih perzistentnim organskim polutantima sa izrađenim i odobrenim planovima upravljanja okolišem. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 0. <u>Cilj (2025.):</u> 3. <u>Izvor, dinamika:</u> Službeni izvještaji relevantnih institucija (godišnji); Monitoring programa UNDP-a (godišnji).</p> <p>Rezultat 1.2 Vlasti na svim nivoima, posebno nižim nivoima, provode mjere prilagodavanja klimatskim promjenama i mjere ublažavanja za otporni i održivi razvoj <u>Indikator 1.2a:</u> Razmjere promjena u potrošnji energije u javnom sektoru. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 205 kWh/m² <u>Cilj (2025.):</u> 180 kWh/m²¹⁶ <u>Izvor, dinamika:</u> Informacijski sistem upravljanja energijom (EMIS) (kvartalno); Monitoring programa UNDP-a (godišnje).</p>	<p>Nadležna državna, resorsna entitetska ministarstva, lokalne samouprave, zajednice, UNEP, FAO, EU, Vlada Švedske, Agencija za razvojnu saradnju Italije, privatni sektor, nacionalni parkovi prirode, organizacije za istraživanje i razvoj, univerziteti.</p> <p>Nadležna državna, entitetska i kantonalna resorna ministarstva, lokalne samouprave,</p>	<p>Redovna sredstva* USD 1.055.000</p> <p>Ostalo USD 92.284.929</p>

¹⁴ Okvir SDG-a u Bosni i Hercegovini je dokument kojim je Agenda do 2030. godine pretočena u viziju i tri razvojna pravca zemlje. Put pametnog rasta ima za cilj osigurati pretvaranje inovativnih i produktivnih ideja u proizvode i usluge koje mogu stvoriti visokoplaćena nova radna mjesta i ubrzati ekonomski rast uz istovremeno očuvanje prirodnog kapitala i smanjenje socijalnih nejednakosti.

¹⁵ Polazna vrijednost za ovaj indikator utvrđena je na temelju podataka iz UNDP-ovog sistema upravljanja znanjem i obuhvata politike i mjere podržane u 2019. godini.

¹⁶ Polazna vrijednost je izračunata korištenjem Tipologije javnih objekata u Bosni i Hercegovini.

<p><u>Indikator (SDG indikator 11.b.1/12.8.1):</u> Postotak lokalnih samouprava koje usvajaju i provode lokalne strategije smanjenja rizika od katastrofa u skladu sa Sendai okvirom za smanjenje rizika od katastrofa 2015-2030. (a. postotak; b. Omjer u kojem akcioni planovi uključuju aspekt rodne ravnopravnosti i podatke razvrstane prema spolu; Ocjena: 4. Potpuno; 3. Djelimično; 2. Nezadovoljavajuće; 1. Nisu uključeni). <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> a. 40%; b. 2 <u>Cilj (2025.):</u> a. 50%; b. 3</p> <p>Indicator: Broj osoba koje imaju koristi od novih radnih mjesta kao rezultat UN-ove podrške. Baseline (2019): 5,717 (1,377 žena) Cilj (2025): 6,217 (1,527 žena)</p>	<p>Izveštaji o monitoringu za provedbu Okvira SDG-a za Bosnu i Hercegovinu:</p> <p>Strategije i formalni izvještaji lokalnih samouprava Programski izvještaji UN-a. Službeni izvještaji Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (godišnji).</p> <p>Agencija za statistiku Bosne i Hercegovine (kvartalno).</p>	<p><u>Indikator 1.2b:</u> Broj žena koje su zaštićene od klimatskih rizika kroz aktivnosti prilagođavanja ili ublažavanja klimatskih promjena. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 41.202 žena. <u>Cilj (2025.):</u> 60.000 žena. <u>Izvor, dinamika:</u> Programski izvještaji UNDP-a (godišnji).</p> <p><u>Indikator 1.2c:</u> Omjer u kojem se prikupljanje podataka o stakleničkim plinovima (GHG) sistematizira, institucionalizira te koristi za informiranje procesa izrade politika (Ocjena: 4. U potpunosti; 3. Djelimično; 2. Nezadovoljavajuće; 1. Nimalo). <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 1. <u>Cilj (2025.):</u> 3 <u>Izvor, dinamika:</u> Programski izvještaji UNDP-a (kvartalno).</p> <p>Rezultat 1.3 Principi pametnog rasta ubrzavaju održivi i inkluzivan ekonomski razvoj, doprinose pristojnom radu i podstiču finansiranje privatnog sektora za razvoj.</p> <p><u>Indikator 1.3a:</u> Broj osoba koje imaju bolje egzistencijalne uslove kao rezultat UNDP-ove podrške. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 22,340 (7,313 žena) <u>Cilj (2025.):</u> 23,370 (7,630 žena) <u>Izvor, dinamika:</u> Službeni izvještaji Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (godišnji). Monitoring programa UNDP-a (dvogodišnji).</p> <p><u>Indikator 1.3b:</u> Broj kompanija koje jačaju svoju konkurentnost ili primjenjuju princip održivog rasta u svom poslovanju kao rezultat UNDP-ove podrške. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 638 preduzeća. <u>Cilj (2025.):</u> 1.138 preduzeća. <u>Izvor, dinamika:</u> UNDP-ov monitoring programa (kvartalno).</p> <p><u>Indikator 1.3c:</u> Postotak godišnjeg povećanja obima ulaganja namijenjenog privatnom sektoru za razvoj kao rezultat rada UNDP-a. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 1,21 %. <u>Cilj (2025.):</u> 3 %. <u>Izvor, dinamika:</u> TRON-ov <i>Business Intelligence System</i> alat, Monitoring programa UNDP-a (godišnji).</p> <p><u>Indikator 1.3d:</u> Broj razvijenih i primijenjenih inovativnih i skalabilnih rješenja za cirkularnu i zelenu ekonomiju. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 1 <u>Cilj (2025.):</u> 10 <u>Izvor, dinamika:</u> UNDP-ov monitoring programa (kvartalno).</p> <p>Rezultat 1.4 Mladi, pogotovo žene, Romi i osobe s invaliditetom, stiču vještine 21. vijeka koje im omogućuju da dobiju pristojne poslove.</p> <p><u>Indikator 1.4a:</u> Broj mladih ljudi (posebno žena i mladih) koji stiču vještine 21. vijeka <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 589 (378 žena; 211 muškaraca).</p>	<p>zajednice, organizacije civilnog društva, EU, Vlada Švedske, GIZ, privatni sektor, Energetska zajednica, međunarodne finansijske institucije, inovacijske organizacije i think-tankovi, univerziteti.</p> <p>Nadležna državna, entitetska i kantonalna resorna ministarstva, lokalne samouprave, zajednice, privatni sektor, dijaspora, UNICEF, ILO, UN Women, EU, Vlada Norveške, Vlada Švedske, USAID, međunarodne finansijske institucije, centri za inovacije, tehnološki parkovi, univerziteti.</p>
---	---	---	---

		Cilj (2025.): 952 (585 žena: 367 muškaraca). <u>Izvor, dinamika:</u> UNDP-ov monitoring programa (kvartalno).		
--	--	--	--	--

PRIORITET ILI CILJ ZA BOSNU I HERCEGOVINU: Okvir SDG-a za Bosnu i Hercegovinu do 2030. Put dobre uprave i upravljanja u javnom sektoru ¹⁷ Zajedničke socioekonomske reforme u Bosni i Hercegovini za period 2019-2022. Održiv i ubrzani ekonomski rast, povećana konkurentnost ekonomije i unaprijeđeno poslovno okruženje				
OKVIR SARADNJE (ILI NJEGOV EKVIVALENT) ISHOD KOJI UKLJUČUJE UNDP br. 1: Ishod 4. Do 2025. godine, stanovništvo doprinosi i uživa koristi od odgovornijih i transparentnijih sistema upravljanja koji pružaju kvalitetne javne usluge i osiguravaju vladavinu prava.				
POVEZANI ISHOD IZ STRATEŠKOG PLANA: Ishod 2. Ubrzati strukturne transformacije za održivi razvoj i Ishod 3: Jačanje otpornosti na udare i krize				
INDIKATORI, POLAZNE VRIJEDNOSTI, CILJEVI ISHODA IZ OKVIRA SARADNJE	IZVORI PODATAKA I DINAMIKA NJHOVOG PRIKUPLJANJA TE ODGOVORNOSTI	INDIKATIVNI REZULTATI PROGRAMA ZA BOSNU I HERCEGOVINU (uključujući indikatore, polazne vrijednosti, ciljeve)	VODEĆI PARTNERI / PARTNERSTVA OKVIRI	PROCIJENJE NI TROŠKOVI PREMA POJEDINAČNOM CILJU (USD)
<p><u>Indikator:</u> Postotak teritorije sa lokalnim/kantonalnim rodno osjetljivim strategijama i planovima provedbe usmjerenim na SDG-e kao dijela koherentnog razvojnog planiranja i sistema upravljanja. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> lokalne samouprave – 0%; kantoni: 0%. <u>Cilj (2025.):</u> lokalne samouprave – 60%; kantoni: 80%.</p> <p><u>Indikator (SDG indikator 6.1.1, 6.2.1):</u> Postotak stanovništva koje živi u domaćinstvima s pristupom osnovnim uslugama. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> Vodosaopskrba: 75%; Kanalizacija: 41%. <u>Cilj (2025.):</u> Vodosaopskrba: 85%; Kanalizacija: 50%.</p> <p><u>Lokalizirani indikator (SDG 16.6.2):</u> Postotak stanovništva zadovoljnog najskorijim iskustvom korištenja javnih usluga. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 38%.¹⁸</p>	<p>Izveštaji iz struktura razvojnog planiranja i upravljačkih struktura na državnom i entitetskom nivou (godišnji).</p> <p>Monitoring izvještaji o provedbi Okvira SDG-a za Bosnu i Hercegovinu (godišnji). Izveštaji Svjetske banke za sektor voda (godišnji). Programski izvještaji UN-a.</p> <p>Transparency International (godišnji). Izveštaji Svjetske banke i indeks globalnog upravljanja (godišnji). Programski izvještaji UN-a i ankete o zadovoljstvu građana (polugodišnje).</p>	<p>Rezultat 2.1 Podržana saradnja između vlasti i društvenih aktera u izradi rodno osjetljivih politika utemeljenih na dokazima te regulatornih okvira koji omogućavaju reforme i promjenu sistema. <u>Indikator 2.1a:</u> Broj novih/revidiranih politika, strateških i regulatornih okvira izrađenih u saradnji, na način koji je utemeljen na dokazima i rodno osjetljiv. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 5. <u>Cilj (2025.):</u> 25. <u>Izvor, dinamika:</u> Usvojeni okviri politika / strateški /regulatorni okviri (godišnje).</p> <p><u>Indikator 2.1b:</u> Broj inovativnih i skalabilnih rješenja i pristupa koji evidentno i trajno unapređuju javne konsultacije i angažman građana u izradi i provođenju politika, uključujući socijalno isključene. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 1. <u>Cilj (2025.):</u> 5. <u>Izvor, dinamika:</u> Korišteni alati za javne konsultacije, proizvodi, rješenja (polugodišnje).</p> <p>Rezultat 2.2 Poboljšani kapaciteti vlasti na svim nivoima za učinkovito finansijsko upravljanje i politike, uključujući digitalne kapacitete, a koji se pretvaraju u razvojne rezultate i javne usluge fokusirane na korisnike. <u>Indikator 2.2a:</u> Postotak lokalnih samouprava koje ispunjavaju standarde dobre javne uprave. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 0. <u>Cilj (2025.):</u> 30%.</p>	<p>Zakonodavna tijela; relevantna državna, entitetska, resorna kantonalna ministarstva, lokalne samouprave, zajednice, institucije za provođenje zakona, UNICEF, UN Women, UNFPA, Svjetska banka, Vlada Ujedinjenog Kraljevstva, Vlada Švicarske, Vlada Švedske, EU, GIZ, UN Habitat, <i>Climate KIC</i>, NATO, EUFOR, OSCE, univerziteti, savezi općina/opština i gradova, centri za inovacije, međunarodne finansijske institucije / razvojne banke, organizacije civilnog društva, mediji.</p>	<p>Redovna sredstva* USD 615.000</p> <p>Ostalo USD 54.039.976</p>

¹⁷ Put dobre uprave i upravljanja u javnom sektoru ima za cilj izgradnju odgovornog, transparentnog, učinkovitog i djelotvornog javnog sektora sposobnog za provođenje vladavine prava.

¹⁸ Najskoriji dostupni podaci Transparency International, Percepcije javne uprave u Bosni i Hercegovini, 2017.

<p><u>Cilj (2025.):</u> 45%.</p> <p><u>Indikator:</u> Omjer u kojem vlasti imaju kapacitete i alate za djelotvorno provođenje i praćenje napretka u skladu sa programom za ostvarivanje SDG-a i poticanje finansiranja razvoja radi provedbe. (Ocjena: 4. U potpunosti; 3. Djelimično; 2. Nezadovoljavajuće; 1. Nimalo).</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 1.</p> <p><u>Cilj (2025.):</u> 4.</p> <p><u>Indikator:</u> (a) Udio žena sa zastupničkim mandatima u zakonodavnim tijelima u zemlji i (b) Udio žena na rukovodećim pozicijama.</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> a: 16,6%; b: 26%.</p> <p><u>Cilj (2030.):</u> a: 30%; b: 30%.</p>	<p>Monitoring izvještaji o provedbi Okvira SDG-a za Bosnu i Hercegovinu (godišnji). Programski izvještaji UN-a. Interaktivni alat <i>Dashboard</i> za SDG-e (polugodišnje).</p>	<p><u>Izvor, dinamika:</u> Evaluacijski izvještaji lokalnih samouprava s potvrdom dobre lokalne uprave, Saveza opština/općina i gradova i programski izvještaji UNDP-a (godišnji).</p> <p><u>Indikator 2.2b:</u> Broj institucija/lokalnih/kantonalnih vlasti i/ili komunalnih preduzeća koja uz podršku UNDP-a koriste tehnologije i inovacije za: i) izradu politika; i/ili ii) informacijske sisteme; i/ili iii) e-usluge; i/ili iv) budući gradski i urbani razvoj.</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 1 institucija; 1 grad; 5 općina/opština; 1 kanton; 0 komunalnih preduzeća.</p> <p><u>Cilji (2025.):</u> 5 institucija; 3 grada; 20 općina/opština; 3 kantona; 20 komunalnih preduzeća.</p> <p><u>Izvor, dinamika:</u> Godišnji izvještaji vlasti, programski izvještaji UNDP-a (godišnji).</p> <p><u>Indikator 2.2c:</u> Postotak ukupnih ušteda/dodatnih prihoda ostvarenih na godišnjem nivou zahvaljujući boljem upravljanju javnim finansijama od strane lokalnih vlasti i kantona.</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> USD 0%.</p> <p><u>Cilji (2025.):</u> USD 3%.</p> <p><u>Izvor, dinamika:</u> Godišnji finansijski izvještaji vlasti, programski izvještaji UNDP-a (godišnji).</p> <p><u>Indikator 2.2d:</u> Broj medicinskih ustanova sa poboljšanim uslovima zdravstvenog liječenja.</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 0.</p> <p><u>Cilj (2025.):</u> 6.</p> <p><u>Izvor, dinamika:</u> Izvještaji ministarstava zdravstva, programski izvještaji UNDP-a (polugodišnji).</p> <p><u>Indikator 2.2e:</u> Broj osoba s poboljšanim pristupom kvalitetnim javnim uslugama.</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 478.791 (175.735 žena).</p> <p><u>Cilj (2025.):</u> 700.000 (300.000 žena).</p> <p>Rezultat 2.3 Poboljšani kapaciteti pravosuđa i agencija za provođenje zakona za osiguranje vladavine prava i sigurnosti.</p> <p><u>Indikator 2.3a:</u> Postotak smanjenja viškova municije i zaostataka od rata.</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 5.000 tona viškova municije</p> <p><u>Cilj (2025.):</u> 0 tona viškova municije</p> <p><u>Izvor, dinamika:</u> EUFOR-ov izvještaj o napretku; izvještaji Bosne i Hercegovine UN-u, Službeni izvještaji (godišnji).</p> <p><u>Indikator 2.3b:</u> Nivo sposobnosti sistema javne sigurnosti za upravljanje granicama i suzbijanje nezakonite trgovine oružjem (Ocjena: 4. U potpunosti; 3. Djelimično; 2. Nezadovoljavajuće; 1. Nimalo).</p> <p><u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 2.</p> <p><u>Cilj (2025.):</u> 3.</p> <p><u>Izvor, dinamika:</u> Službeni izvještaji vlasti (godišnji); programski izvještaji</p>		
---	---	--	--	--

		UNDP-a; sektorski izvještaji EU-a (godišnji). <u>Indikator 2.3c.</u> Broj zajedničkih događaja zbrinjavanja malog i lakog oružja sa policijskim agencijama u Bosni i Hercegovini. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 2 događaja. <u>Cilj (2025.):</u> 10 događaja. <u>Izvor, dinamika:</u> Službeni izvještaji vlasti (godišnji); programski izvještaji UNDP-a; sektorski izvještaji EU-a (godišnji).		
--	--	---	--	--

PRIORITET ILI CILJ ZA BOSNU I HERCEGOVINU: Okvir SDG-a za Bosnu i Hercegovinu do 2030. Put društva jednakih prilika ¹⁹				
OKVIR SARADNJE (ILI NJEGOV EKVIVALENT) ISHOD KOJI UKLJUČUJE UNDP br. 1: Ishod 5. Do 2025. godine postoji snažnije međusobno razumijevanje, poštovanje i povjerenje među pojedincima i zajednicama				
POVEZANI ISHOD IZ STRATEŠKOG PLANA: Ishod 2. Ubrzati strukturne transformacije za održivi razvoj i Ishod 3: Jačanje otpornosti na udare i krize				
INDIKATORI, POLAZNE VRIJEDNOSTI, CILJEVI ISHODA IZ OKVIRA SARADNJE	IZVORI PODATAKA I DINAMIKA NJHOVOG PRIKUPLJANJA TE ODGOVORNOSTI	INDIKATIVNI REZULTATI PROGRAMA ZA BOSNU I HERCEGOVINU <i>(uključujući indikatore, polazne vrijednosti, ciljeve)</i>	VODEĆI PARTNERI / PARTNERSTVA OKVIRI	PROCIJENJENI TROŠKOVI PREMA POJEDINAČNO M CILJU (USD)
<p><u>Indikator:</u> Udio stanovništva koje izražava generalni stepen povjerenja u društvo. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 23% (muškaraca: 27%; žena: 19%/urbanog stanovništva: 26%, ruralnog stanovništva: Urbana: 19%. <u>Cilj (2025.):</u> 24% (muškaraca: 28%; žena: 20%/urbanog stanovništva: 27%, ruralnog stanovništva: Urbana: 20%.²⁰</p> <p><u>Indikator (SDG indikator 16.b.1 i 16.7.2):</u> Samoprocijenjeni nivoi povjerenja i angažovanosti među mladima, gdje je 1 negativna, a 5 pozitivna ocjena: (1) Stavovi mladih (15-30) o međuetničkom povjerenju, saradnji, obrazovanju i medijima. (2) Stavovi mladih o njihovom građanskom angažmanu i partnerstvu s predstavnicima vlasti. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> (1) 3,6/5; (2) 2,3/5. <u>Cilj (2025.):</u> (1) 4/5; (2) 4/5.</p>	<p>Istraživanje UN-a o percepcijama u Bosni i Hercegovini (dvogodišnje)</p> <p>Polazno istraživanje o percepcijama u okviru Dijaloga za budućnost 2018. Istraživanje UN-a o percepcijama (dvogodišnje)</p>	<p>Rezultat 3.1 <i>Gradani osnaženi u javnim prostorima i na internetu, uz mogućnosti da se uključe u stvaranje raznolikih, inkluzivnih i rodno osjetljivih zajednica.</i></p> <p><u>Indikator 3.1a:</u> Broj osoba koje aktivno učestvuju na forumima građana za inkluzivno donošenje odluka, miran i demokratski razvoj. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 30.427 (11.390 žena; 19.037 muškaraca) <u>Cilj (2025.):</u> 36.924 (13.700 žena, 23.224 muškaraca)</p>	<p>Predsjedništvo Bosne i Hercegovine; lokalne samouprave, zajednice, UN Women, Vlada Švicarske, Vlada Švedske, društveni centri; organizacije civilnog društva, mediji.</p>	<p>Redovna sredstva* USD 80.000</p>
		<p><u>Indikator 3.1b:</u> Broj žena koje se aktivno uključuju kroz kolektivne mehanizme u društvenom, ekonomskom i političkom životu. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 11.390. <u>Cilj (2025.):</u> 14.897. <u>Izvor, dinamika:</u> Programski izvještaji UNDP-a (kvartalno).</p> <p><u>Indikator 3.1c:</u> Broj uvedenih strukturnih intervencija i inovativnih rješenja u cilju osiguranja učešća žena u odlučivanju. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 0. <u>Cilj (2025.):</u> 5. <u>Izvor, dinamika:</u> Programski izvještaji UNDP-a, procjene, studije, izvještaji prema spolu Agencije za statistiku Bosne i Hercegovine (godišnje).</p>		<p>Ostalo USD 6.875.000</p>

¹⁹ Put ka društvu jednakih prilika ima za cilj jačanje društvenih veza i omogućavanje pravičnog, transparentnog i tolerantnog društva, u kojem niko nije izostavljen.

²⁰ Cilj za 2025. godinu postavljen je relativno blizu polazne vrijednosti, još uvijek s očekivanom pozitivnom promjenom. U posljednjih nekoliko godina nalazi su pokazali negativne rezultate.

<p><u>Indikator:</u> Broj mladih ljudi koji učestvuju u inicijativama na nivou zajednice u promociji dijaloga, socijalne kohezije i uvažavanje različitosti. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 25.000 (51% žena). <u>Cilj (2025.):</u> 27.500 (51% žena).</p>		<p><u>Indikator 3.1d</u> Broj mladih sa unaprijeđenim kritičkim razmišljanjem i vještinama liderstva te njihovom primjenom u zajednicama kako bi se premostile socijalne razlike. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 1.162 (527 žena; 635 muškaraca) <u>Cilj (2025.):</u> 2.012 (1.086 žena; 926 muškaraca) <u>Izvor, dinamika:</u> Programski izvještaji UNDP-a, fotografije, izvještavanje medija, povratne informacije učesnika u takmičenju (kvartalno).</p> <p><i>Rezultat 3.2 Organizacije civilnog društva su osnažile kapacitete za proaktivno učešće u partnerstvima za održivi razvoj.</i> <u>Indikator 3.2a:</u> Broj organizacija civilnog društva koje imaju koristi od poboljšanih organizacijskih i tehničkih kapaciteta koji im omogućuju upravljanje demokratskim procesima i provedbu inicijativa usmjerenih na razvoj. <u>Polazna vrijednost (2019.):</u> 484 <u>Cilj (2025.):</u> 809 <u>Izvor, dinamika:</u> Izvještaji EU-a (godišnji) i programski izvještaji UNDP-a (godišnji).</p>		
--	--	---	--	--